

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΝΙΑΙΑ ΓΡΑΠΤΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΕΤΡΑΜΗΝΩΝ 2022-23
Α΄ ΤΑΞΗΣ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΕΜΠΤΗ 19 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2023
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΟΙΝΟΥ ΚΟΡΜΟΥ (Α΄ ΣΕΙΡΑ)

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Α004ΚΚ

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ 90΄ ΛΕΠΤΑ

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΠΕΝΤΕ (5) ΣΕΛΙΔΕΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο εξώφυλλο του τετραδίου απαντήσεων να συμπληρώσετε όλα τα κενά με τα στοιχεία που ζητούνται.
2. **Να απαντήσετε ΟΛΑ τα ερωτήματα**
3. **Να μην αντιγράψετε τα θέματα** στο τετράδιο απαντήσεων.
4. Να μη γράψετε πουθενά στις απαντήσεις σας το όνομά σας.
5. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα **μόνο με μπλε πένα ανεξίτηλης μελάνης**. Μολύβι επιτρέπεται, μόνο αν το ζητάει η εκφώνηση, και μόνο για σχήματα, πίνακες, διαγράμματα κλπ.
6. Απαγορεύεται η χρήση διορθωτικού υγρού ή διορθωτικής ταινίας.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ (30 Μονάδες)

Να απαντήσετε και στις τρεις (3) ερωτήσεις.

A1. Να συμπληρώσετε την κάθε μία από τις πιο κάτω προτάσεις με μία (1) από τις τρεις επιλογές που ακολουθούν, ώστε να σχηματιστεί μια ιστορικά ορθή πρόταση. Να γράψετε **στο τετράδιο απαντήσεών** σας τους αριθμούς των προτάσεων και δίπλα από τον κάθε αριθμό το γράμμα της φράσης που απαιτείται για τη συμπλήρωση.

1. Στα «τζιελλάρκα» θάβονταν οι

- α. βασιλιάδες
- β. «κοινοί θνητοί»
- γ. ευγενείς

2. Η ελληνική αλφαβητική γραφή προέκυψε από

- α. τη γραμμική Α΄
- β. τα ιερογλυφικά
- γ. το φοινικικό αλφάβητο

3. Ο Στασίνοσ ήταν

- α. ποιητής
- β. στρατηγός
- γ. βασιλιάς

4. Στα αριστοκρατικά πολιτεύματα η εξουσία βρισκόταν στα χέρια των αρίστων, εκείνων δηλαδή που αντλούσαν τη δύναμη από

- α. τη βιοτεχνία
- β. το εμπόριο
- γ. την καταγωγή τους και την κατοχή γης

(4 x 2,5 μον.= 10 μονάδες)

A2. Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι σωστό ή λάθος, γράφοντας **στο τετράδιο απαντήσεών σας** τη λέξη «σωστό» ή «λάθος», δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

α. Στην ακεραμική περίοδο της Νεολιθικής Εποχής τα αγγεία ήταν κατασκευασμένα από πηλό.

β. Οι γυναίκες στην Πρώιμη και Μέση Εποχή του Χαλκού ασχολούνταν με οικιακές εργασίες και με την υφαντουργία.

γ. Σημαντικά δείγματα της μυκηναϊκής αρχιτεκτονικής ήταν οι οχυρωμένες ακροπόλεις με τα ανάκτορα.

δ. Στο ολιγαρχικό πολίτευμα κυρίαρχο πολιτειακό όργανο είναι η εκκλησία του δήμου.

(4 x 2,5 μον.=10 μονάδες)

A3. Να αντιστοιχίσετε **στο τετράδιο απαντήσεών σας** τους αριθμούς (1-4), που βρίσκονται στον πιο κάτω χάρτη με τις τοποθεσίες που ακολουθούν:

A.	Αθήνα	B.	Χοιροκοιτία	Γ.	Κνωσός	Δ.	Μυκήνες
----	-------	----	-------------	----	--------	----	---------

(4 x 2,5 μον.=10 μονάδες)

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ (35 Μονάδες)

Να απαντήσετε και στις τρεις (3) ερωτήσεις.

B1. Να γράψετε σύντομα κατατοπιστικά σημειώματα για τα πιο κάτω, με βάση τα ζητούμενα των παρενθέσεων:

α. Πόλη – κράτος (ορισμός, αναφορά σε δύο [2] θετικά στοιχεία)

(5 μονάδες)

β. Κτιστοί βασιλικοί τάφοι της Σαλαμίνας (χρονική τοποθέτηση/εποχή, δύο [2] μέρη από τα οποία αποτελούνταν, δύο [2] ελληνικά ταφικά έθιμα)

(5 μονάδες)

B2. Σε κείμενο 80 - 100 λέξεων να παρουσιάσετε τα βασικά γνωρίσματα της μινωικής θρησκείας (δύο [2] θεότητες, δύο [2] σύμβολα, ένα [1] ιερό ζώο).

Στη συνέχεια, να παραθέσετε τρία (3) βασικά χαρακτηριστικά της μινωικής τέχνης και να αναφέρετε δύο (2) παραδείγματα από τα ευρήματα, στα οποία παριστάνονται θέματα από τη θρησκευτική ζωή των Μινωιτών.

(13 μονάδες)

B3. Σε ενιαίο κείμενο 80 - 100 περίπου λέξεων, αφού επισημάνετε τη χρονική περίοδο/εποχή της Επανάστασης του Ονήσιλου ενάντια στους Πέρσες, να παρουσιάσετε τρία (3) αίτια και το αποτέλεσμα.

(12 μονάδες)

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ (35 Μονάδες)

Να απαντήσετε και στις δύο (2) ερωτήσεις.

Προσοχή:

Ορθή είναι η απάντηση που τεκμηριώνεται επαρκώς με βάση στοιχεία από τις πηγές που παρατίθενται, καθώς και άλλα ιστορικά γεγονότα / στοιχεία.

Γ1.

«Τα πρώτα γραπτά κείμενα της ελληνικής γλώσσας χρονολογούνται στον 14ο-13ο αιώνα π.Χ. Προέρχονται από τα αρχεία των μεγάλων κέντρων (παλατιών, διοικητικών κέντρων) του μυκηναϊκού πολιτισμού: Μυκήνες, Πύλος, Τίρυνθα, Θήβες αλλά και της Κρήτης (Κνωσός, Χανιά), όπου επεκτάθηκε ο μυκηναϊκός πολιτισμός. [...]

Έτσι λοιπόν οι μυκηναίοι άρχοντες αποφάσισαν να χρησιμοποιήσουν ένα σύστημα γραφής για τις λογιστικές ανάγκες των βασιλείων τους. Το σύστημα αυτό ονομάστηκε από τους ειδικούς [...] γραμμική Β και είναι συλλαβικό. Κάθε σημάδι δηλαδή αντιστοιχεί [...] σε μία συλλαβή. Υπάρχουν ενενήντα τέτοια συλλαβικά σημεία καθώς επίσης και εκατό περίπου εικονογράμματα ή ιδεογράμματα. Τα εικονογράμματα αυτά μαζί με σημεία που δηλώνουν αριθμούς χρησιμοποιούνται για να σημάνουν τα πράγματα

(κρασί, λάδι, άνθρωποι, τόποι κλπ.) που καταγράφονται και απαριθμούνται στα κείμενα. Τα κείμενα δηλαδή έχουν, όπως είπαμε, λογιστικό χαρακτήρα. Εξυπηρετούν τις λογιστικές ανάγκες ενός σύνθετου διοικητικού μηχανισμού, όπως ακριβώς και στις περιπτώσεις των ανατολικών πολιτισμών [...]. Είναι γραμμένα πάνω σε πινακίδες από πηλό».

Χριστίδης, Α.-Φ. 2005, *Ιστορία της αρχαίας ελληνικής γλώσσας*.
Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη],
σελ. 64-75.(διασκευή)

https://www.greek-language.gr/greekLang/studies/history/thema_15/05.html

α. Να δηλώσετε αν το πιο πάνω παράθεμα είναι πρωτογενής ή δευτερογενής πηγή, τεκμηριώνοντας την απάντησή σας.

(4 μονάδες)

β. Με βάση το παράθεμα, να γράψετε **τρία (3)** σημαντικά μυκηναϊκά κέντρα στα οποία έχουν βρεθεί πινακίδες της γραμμικής Β' γραφής και να εξηγήσετε τι είδους γραφή ήταν.

(7 μονάδες)

γ. Σύμφωνα με το παράθεμα, να γράψετε ποια γλώσσα αποδίδει η γραμμική Β' γραφή και τι είδους πληροφορίες παίρνουμε από τα κείμενά της.

(4 μονάδες)

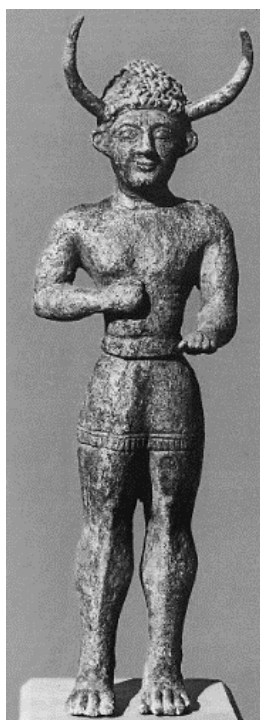
Γ2.

Παράθεμα Ι

«Οι σχέσεις με την Αίγυπτο [...] δεν εμπόδισαν καθόλου την άφιξη στην Κύπρο των Μυκηναίων. Στην αρχή ήρθαν ως έμποροι, που τους προσέλκυσε το κυριότερο προϊόν της Κύπρου, ο χαλκός. Ακολούθησε έπειτα η εγκατάστασή τους σαν αποίκων. [...] Συνεχίζοντας την παράδοση της μινωικής Κρήτης, (οι Μυκηναίοι) ανέπτυξαν τη ναυτιλία και το εμπόριο. Στους λαούς της ανατολικής Μεσογείου πουλούσαν κυρίως λάδι, κρασί και αγγεία. Η Κύπρος τους χρησίμευε και σαν διαμετακομιστικός σταθμός για τα εμπορεύματά τους προς την Ανατολή».

Χατζηδημητρίου Κ., *Ιστορία της Κύπρου*, Λευκωσία 2005, σελ. 30
(διασκευή)

Παράθεμα II

Χάλκινο άγαλμα,
12^{ος} αι. π.Χ., Έγκωμη

α. Να αναφέρετε **δύο (2)** λόγους από το **Παράθεμα I**, για τους οποίους η Κύπρος προσέλκυσε την προσοχή των Μυκηναίων κατά την Ύστερη εποχή του Χαλκού.

(6 μονάδες)

β. Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να παρουσιάσετε **δύο (2)** τομείς που αποδεικνύουν τον εξελληνισμό της Κύπρου από τους Μυκηναίους και να αναφέρετε **δύο (2)** παραδείγματα, ένα για κάθε τομέα, ώστε να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

(8 μονάδες)

γ. Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις και αφού μελετήσετε προσεκτικά το άγαλμα του **Παραθέματος II**, να το ονομάσετε, να αναφέρετε ποιο βασικό του χαρακτηριστικό συνδέεται με την κρητομυκηναϊκή θρησκεία και να εξηγήσετε γιατί αποτελεί απόδειξη του εξελληνισμού της Κύπρου από τους Μυκηναίους.

(6 μονάδες)

ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ
ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΘΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ